

ประสิทธิผลของการลงโทษในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมเบี่ยงเบน :
ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสุนันทา เชื้อชาติ

ศูนย์วิทยพัชยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-785-3

010988

i 17986072

The Deterrent Effect of Punishment on Deviant Behavior :
A Case Study of Junior and Senior High School Boys in Bangkok Metropolis

Mrs. Sunanta Ghuachat

คณะวิทยุทธพยากร
จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

นิเวศวิทยานิพนธ์ ประสิทธิผลของการลงโทษในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมเบี่ยงเบน : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร

โดย นางสุนันทา เชื้อชาติ
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. เสรีน ปุณณะนิตานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิมฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอนวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คุ้มจันทร์พันธุ์)

กรรมการ

(ช่วยศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สวาสดิ์ญาติ)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสรีน ปุณณะนิตานนท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ประสิทธิภาพของการลงโทษในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรม
เบี่ยงเบน : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร

ชื่อนิสิต นางสุนันทา เชื้อชาติ

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. เสรีน ปุณณะหิตานนท์

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

ปีการศึกษา 2527

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์หลักของการศึกษานี้อยู่ที่การหาคำตอบสำหรับคำถามที่ถาม
กันอยู่เสมอว่า การลงโทษมีประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมเบี่ยงเบน
ของผู้เยาว์หรือไม่

ผู้ที่อยู่ในข่ายของการศึกษาคือกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายและกลุ่มตัวอย่างของครูในโรงเรียนจำนวน 4 แห่ง ที่เลือกมาโดยความ
ตั้งใจที่จะให้มีลักษณะช่วยให้เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลได้สะดวกตามเป้าหมาย
ที่วางไว้

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดประกอบด้วยนักเรียนชาย 135 คน และครู 98 คน
การเก็บข้อมูลเพื่อพิสูจน์สมมติฐานกระทำโดยอาศัยแบบสอบถาม 2 ชุด ชุดหนึ่ง
สำหรับนักเรียนตอบอีกชุดหนึ่งสำหรับครูในโรงเรียนเดียวกันคอย

ผลการวิจัยปรากฏว่าเมื่อพิจารณารวมความถี่ทั้ง 3 ประเภทเข้าด้วยกัน
แล้ว ระดับความแน่นอนในการลงโทษมีความสัมพันธ์ในเชิงผกผันกับการกระทำผิด

ของนักเรียน แต่ความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนน้อย อย่างไรก็ตามก็เมื่อพิจารณาแยกความนึกทีละอย่างกลับพบว่า ความสัมพันธ์ดังกล่าวยังคงมีอยู่แต่เฉพาะ "ความนึกเกี่ยวกับการเรียน" เท่านั้น ส่วนความนึกอีก 2 ประเภท ("ความประพฤติไม่สมควรแก่วัย" และ "ความนึกคอกฎหมายและศีลธรรม") ความแน่นอนในการลงโทษไม่มีผลต่อความประพฤติ

ความรุนแรงในการลงโทษมีผลต่อความประพฤติของเด็กอยู่บ้าง กล่าวคือ ความรุนแรงมีความสัมพันธ์ในเชิงผกผันกับการกระทำผิด แต่ก็มีลักษณะเหมือนกรณีความแน่นอนในการลงโทษ กล่าวคือเมื่อพิจารณารวมความนึกทั้ง 3 อย่าง ก็พบว่ามีความสัมพันธ์ แต่เมื่อพิจารณาแยกความนึกทีละอย่างก็พบความสัมพันธ์เฉพาะกรณี "ความนึกเกี่ยวกับการเรียน"

เมื่อพิจารณาผลรวมกันของความแน่นอนกับความรุนแรงในการลงโทษ ก็พบว่าไม่แตกต่างอย่างสำคัญไปจากผลของแต่ละอย่างดังกล่าวข้างต้น อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาผลของความคงเส้นคงวาในการลงโทษ ก็พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงผกผันในระดับปานกลางกับการกระทำผิดของนักเรียนทั้ง 3 ประเภท

สรุปรวมความได้ว่า ข้อมูลที่เก็บมาเป็นหลักฐานพิสูจน์ยืนยันสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่เพียงบางส่วนเท่านั้น.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Tesis Title The Deterrent Effect of Punishment on Deviant
 Behavior : A Case Study of Junior and Senior
 High School Boys in Bangkok Metropolis

Name Mrs. Sunanta Chuachat

Thesis Advisor Professor Serin Punnahitanond., Ph.D.

Department Sociology and Anthropology

Academic Year 1984

ABSTRACT

The main purpose to this study was to find an answer to the repeatedly asked question concerning the effectiveness of punishment in the control of youthful deviance.

The subjects under study were a sample of high school male students and a sample of teachers from 4 schools selected purposevely within the Bangkok metropolitan area. The purposive nature of the sampling method was designed to facilitate the collection as well as analysis of data.

The total sample consists of 135 high school students and 98 teachers. Two sets of questionnaires were used to collect the data required for hypothesis testing. One set of questionnaires were administered to the students and the other to the selected teachers in the same schools.

The research findings show that, taken together all three types of deviance, the certainty level of punishment has an inverse relationship with the magnitude of youthful deviance, but the strength of the relationship is below the moderate level. However, when taken each type of deviance into consideration one at a time, it was found that the relationship remained unchanged only for those behavior specified as "class-room offenses." For the other two types - "status offenses" and "mischief" - the relationship did not hold.

The severity level of punishment was found to have same impact on youthful behavior when taken together all three types at a time. That is, it also has a weak inverse relationship with deviance. But when taken each type of deviance one at a time, the relationship holds only for "class-room" offenses.

The combined effects of certainty and severity was not far different from what reported above. However, the consistency level of punishment has a moderate effect on deviance. That is, it has an inverse relationship with all three types of deviance.

In conclusion, the data in hand partly confirm the stated hypothesis.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือเป็น
อย่างกว้างจากหลายท่านและหลายหน่วยงาน ผู้วิจัยจึงใคร่ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ
ที่นี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อ ศาสตราจารย์ ดร. เสรีน ปุณณะนิตานนท์ อาจารย์
ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัยที่ ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่มีประโยชน์และมีค่าสูงที่สุดตลอด
จนตรวจแก้วิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา คุวินทร์พันธุ์ ประธานกรรมการ
และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สวาสดิ์ชาติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ข้อเสนอ
แนะเพื่อปรับปรุงให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณ ครู อาจารย์ และนักเรียนในสถาบันการศึกษา
ต่าง ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล อีกทั้งให้ความ
ร่วมมืออย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

ประการสุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อกุณพ้อ คุณแม่ของผู้วิจัย
ที่ได้ให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา และขอขอบคุณ คุณอรพินทร วิจิตร และ คุณกันธิณี
อิงกะสุร ที่ได้ช่วยสละเวลาพิมพ์วิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี พร้อมขอขอบคุณ
คุณอุไรวรรณ ชิวโสภณ ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่ได้สละเวลาทั้งในคำนความคึก ก่าลังใจและ
ก่าลังกาย อันเป็นพลังสำคัญให้ผู้วิจัยเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยสมความมุ่ง
หมายทุกประการ

สุนันทา เชื้อชาติ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
ปกคติกกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
2 ระเบียบวิธีของการวิจัย	32
3 การวิเคราะห์และผลการวิจัย	40
4 ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ	70
บรรณานุกรม	73
แบบสอบถาม	76
ประวัติผู้เขียน	90

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ลักษณะพื้นฐานของนักเรียน 40
2	การกระจายความถี่ในการคิดถึงการถูกลงโทษ ก่อนทำผิด ในอนาคต (รวมทุกลักษณะความผิด) จำแนกตามความ แน่นอนในการลงโทษ 42
3	การกระจายความถี่ในการคิดถึงการถูกลงโทษก่อนทำผิดในอนาคต (ตามลักษณะความผิดเกี่ยวกับการเรียน) จำแนกตามความ แน่นอนในการลงโทษ 43
4	การกระจายความถี่ในการคิดถึงการถูกลงโทษก่อนทำผิดในอนาคต (ตามลักษณะความผิดเกี่ยวกับความประพฤติไม่เหมาะสมกับวัย) จำแนกตามความแน่นอนในการลงโทษ 44
5	การกระจายความถี่ในการคิดถึงการถูกลงโทษก่อนทำผิดในอนาคต (ตามลักษณะความผิดเกี่ยวกับศีลธรรมและกฎหมาย) จำแนกตาม ความแน่นอนในการลงโทษ 45
6	การกระจายความถี่ในการคิดถึงการถูกลงโทษก่อนทำผิดในอนาคต (รวมทุกลักษณะความผิด) จำแนกตามความรุนแรงในการลงโทษ 46
7	การกระจายความถี่ในการคิดถึงการถูกลงโทษก่อนทำผิดในอนาคต (ตามลักษณะความผิดเกี่ยวกับการเรียน) จำแนกตามความ รุนแรงในการลงโทษ 47
8	การกระจายความถี่ในการคิดถึงการถูกลงโทษก่อนทำผิดใน อนาคต (ตามลักษณะความผิดเกี่ยวกับความประพฤติไม่ เหมาะสมกับวัย) จำแนกตามความรุนแรงในการลงโทษ..... 48
9	การกระจายความถี่ในการคิดถึงการถูกลงโทษก่อนทำผิดใน อนาคต (ตามลักษณะความผิดเกี่ยวกับศีลธรรมและกฎหมาย) จำแนกความรุนแรงในการลงโทษ 49

ตารางที่

10	การกระจายความถี่ในการคิดถึงการถูกลงโทษก่อนทำผิดในอนาคต (รวมทุกลักษณะความผิด) จำแนกตามความรุนแรงและความแน่นอนในการลงโทษ	50
11	การกระจายความถี่ในอัตราการกระทำผิดของนักเรียน (รวมทุกลักษณะความผิด) จำแนกตามความคงเส้นคงวาในการลงโทษ	52
12	แสดงความสอดคล้องระหว่างนโยบายและมาตรการในการลงโทษกับการปฏิบัติที่แท้จริง ตามที่ครูรับรู้	53
13	การกระจายความถี่ในการกระทำผิดของนักเรียนจำแนกตามอาชีพของมารดา	54
14	การกระจายความถี่ในการกระทำผิดของนักเรียนจำแนกตามอาชีพของบิดา	55
15	การกระจายความถี่ในการกระทำผิดของนักเรียน จำแนกตามภูมิลำเนา	56
16	ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ ความร้ายแรงของการกระทำผิดกับอัตราความผิดที่เกิดขึ้น (แยกประเภทความผิด)	58
17	ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประสิทธิภาพในการลงโทษกับอัตราการกระทำผิดที่เกิดขึ้น (แยกตามประเภทความผิด)	59
18	ประสิทธิภาพในการลงโทษทำให้กระทำผิดบางอย่างมากครั้ง แต่บางอย่างน้อยครั้ง	60
19	สาเหตุของการที่ไม่เคยกระทำผิดเลย หรือทำผิดบางอย่างเพียงครั้งเดียว	61
20	การกระจายความถี่ในการคิดถึงการถูกลงโทษก่อนทำผิดในอนาคต (รวมทุกลักษณะความผิด) จำแนกตามความละเอียดต่อการถูกลงโทษ	62

21	แสดงการรับรู้ของครูในเรื่องความดีของความผิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในหมู่นักเรียนของคุณ (คิดเป็นร้อยละ)	63
22	อัตรการกระทำผิดของนักเรียนเปรียบเทียบระหว่างอดีตกับ ปัจจุบัน (แยกตามประเภทลักษณะความผิด)	65
23	แสดงความคิดเห็นของครูในเรื่องความแตกต่างของอัตรการ กระทำผิดของนักเรียนในอดีตกับในปัจจุบัน	66
24	แสดงการกระจายของคะแนนเกี่ยวกับการเน้นหนักในนโยบาย ของโรงเรียน ตามที่ครูรับรู้ (จัด 2 อันดับ) ในอดีต	67
25	แสดงข้อมูลเปรียบเทียบนโยบายของโรงเรียนเกี่ยวกับความ ประพฤติของนักเรียนในอดีตกับในปัจจุบัน ตามที่ครูรับรู้	68
26	แสดงทัศนคติของครูต่อการลงโทษและต่อมาตรการอย่างอื่นที่ใช้ กับนักเรียน คิดเป็นร้อยละ	69

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย